

Obsah

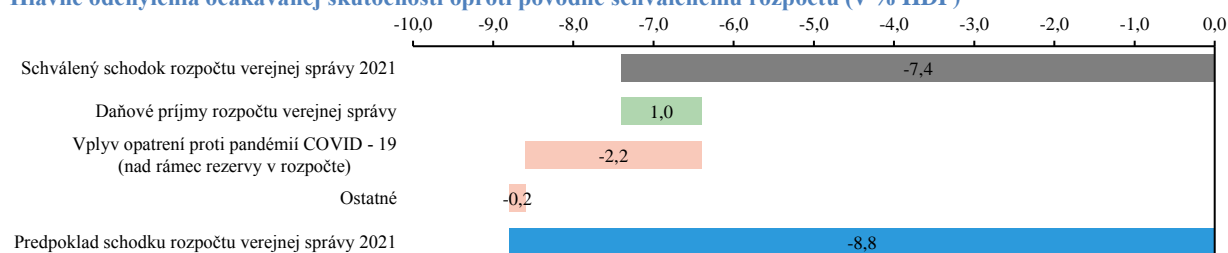
Zhrnutie.....	2
1. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA.....	4
2. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ	5
2.1. Hlavné odchýlky vývoja rozpočtu verejnej správy v roku 2021.....	6
2.2. Vývoj rozpočtu verejnej správy v roku 2021	8
2.2.1. Daňové príjmy rozpočtu verejnej správy.....	9
2.2.2. Iné ako daňové príjmy verejnej správy (bez samosprávy).....	10
2.2.3. Výdavky štátneho rozpočtu	10
2.2.4. Vzťahy s rozpočtom EÚ.....	12
2.2.5. Výdavky poistenia - Sociálna poisťovňa.....	12
2.2.6. Výdavky na zdravotníctvo.....	13
2.2.7. Výdavky ostatných subjektov verejnej správy	13
2.2.8. Hospodárenie samospráv - bez daní, prostriedkov EÚ a spolufinancovania	14
2.3. Možné odchýlky od očakávaného vývoja.....	15
3. DLH VEREJNEJ SPRÁVY.....	16

Zhrnutie

Cieľom správy je popísať predpokladaný vývoj verejných financií v priebehu roka 2021, a to identifikovaním najvýznamnejších vplyvov na schodok rozpočtu verejnej správy. Aktuálny odhad hospodárenia rozpočtu verejnej správy je zostavený na základe júnovej makroekonomickej a daňovej prognózy, upraveného štátneho rozpočtu a jeho čerpania k 30. júnu a podkladov za ostatné subjekty rozpočtu verejnej správy predložených ministerstvu financií. V odhade je taktiež zohľadnený vplyv novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2021 schválenej Národnou radou SR, ktorá nadobudla účinnosť 5. júna 2021.

Deficit verejnej správy sa v roku 2021 očakáva na úrovni 8,8 % HDP, čo predstavuje navýšenie oproti pôvodne schválenému rozpočtu o 1,4 percentuálneho bodu HDP. Hlavným dôvodom vyššieho deficitu je negatívnejší priebeh pandémie COVID-19 v súvislosti s jej silnou druhou vlnou. Preto bolo potrebné novelou rozpočtu navýšiť výdavky štátneho rozpočtu súvisiace s pandemiou. Vyššie proti-pandemické výdavky, ale aj nárast ostatných výdavkov, sčasti kompenzuje najmä pozitívnejší vývoj daňovo-odvodových príjmov.

Hlavné odchýlenia očakávanej skutočnosti oproti pôvodne schválenému rozpočtu (v % HDP)

(+) znamienko predstavuje pozitívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy (znižuje ho)
 (-) znamienko predstavuje negatívny dopad na schodok rozpočtu verejnej správy (zvyšuje ho)

Zdroj: MF SR

Celkové hrubé zadĺženie verejnej správy sa v roku 2021 odhaduje na úrovni 62,7 % HDP a vyvíja sa tak lepšie ako sa predpokladalo pri tvorbe rozpočtu. Pôvodný odhad hrubého dlhu by sa mohol znížiť o 2,3 percentuálne body HDP. Pozitívne sa prejavuje najmä efekt nižšieho deficitu hospodárenia v roku 2020, ktorý viac než kompenzuje aj vyšší očakávaný deficit za rok 2021. Nad rámec lepších výsledkov salda hospodárenia pomáha aj lepšie hotovostné plnenie rozpočtu. Na lepšom výsledku sa významne podieľa vyššia výkonnosť ekonomiky, voči ktorej sa hrubé zadĺženie vykazuje. Výraznejší pokles hrubého dlhu tak tlmí len nárast hotovostnej rezervy. Čistý dlh, ktorý o zmeny v likvidných zostatkoch abstrahuje, preto klesá oproti predpokladom rozpočtu až o vyše 5 percentuálnych bodov HDP.

Najväčší vplyv na vývoj verejných financií správy oproti rozpočtu predstavuje financovanie opatrení proti pandémie COVID – 19 na úrovni 2,2 % HDP, resp. vo výške 2,1 mld. eur. Z celkových očakávaných výdavkov na boj s pandemiou COVID – 19 vo výške 3,2 mld. eur má dodatočný negatívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy 2,1 mld. eur, nakoľko rozpočet už obsahoval „Rezervu na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID – 19“. Ide predovšetkým o COVID výdavky v celkovej výške 1,8 mld. eur zahrnuté v novele zákona o štátnom rozpočte, ktorými sa kryje najmä pokračovanie plošných programov prvej pomoci++, špecifické programy pomoci pre najviac zasiahnuté sektory a navýšené výdavky v zdravotníctve, v súvislosti s vakcináciou a testovaním. Nerozpočítané výdavky poistenia Sociálnej poisťovne súvisiace s pandemiou COVID – 19 sa predpokladajú vo výške 290 mil. eur (najmä pandemická PN, pandemická OČR a predĺženie podpory v nezamestnanosti).

Naopak, daňové príjmy rozpočtu verejnej správy prispievajú popri rýchlejšom zotavení ekonomiky k zlepšeniu hospodárenia na úrovni 1,0 % HDP, resp. 1,0 mld. eur. Globálny dopyt ožil po prvej vlne pandémie rýchlejšie než po globálnej finančnej kríze. Sprísnenie obmedzení začiatkom roka síce prerušilo zotavenie ekonomiky, avšak dodatočné vládne výdavky súvisiace s pandemiou podporili spotrebu domácností. K vyšším základniam pre daňovo-odvodové príjmy pomáha aj dynamickejšia inflácia a rýchlejší rast miezd. Vyše polovicu zlepšenia vysvetľuje vyšší výnos dane z právnických osôb. Pandémia čiastočne zasiahla zisky firiem, avšak celkové straty neboli tak výrazné, ako sa pôvodne očakávalo na základe skúseností z predošlej krízy v roku 2009.

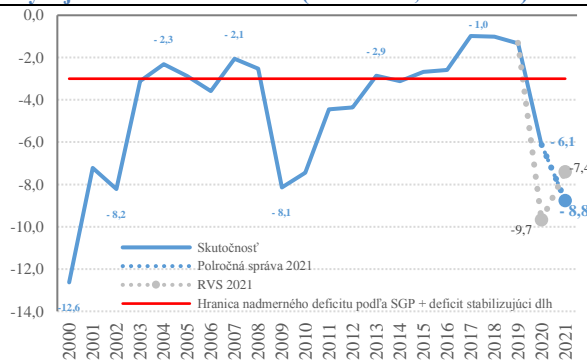
Z ostatných faktorov, nespôsobených priamo vplyvmi pandémie, prevažujú negatívne odchýlky na úrovni 0,2 % HDP¹, resp. 316 mil. eur. Z pozitívnych faktorov sa na výdavkovej strane štátneho rozpočtu predpokladá nečerpanie výdavkových titulov na úrovni 127 mil. eur. Jedná sa najmä o nižšiu platbu štátu za poistencov štátu v rámci verejného zdravotného poistenia vzhľadom na pozitívnejší vývoj príjmov z odvodov. V rámci výdavkov poistenia Sociálnej poisťovne, ktoré nesúvisia priamo s pandemiou COVID – 19 sa predpokladá úspora na úrovni 190 mil. eur. Uvedená úspora vyplýva z toho, že sa nenaplnili pôvodné predpoklady počtu vyplácaných dôchodkov a počtu poberateľov nemocenských dávok uvažovaných v schválenom rozpočte. Vzťahy s rozpočtom EÚ majú pozitívny vplyv na úrovni 113 mil. eur, pričom ide najmä o nižšie spolufinancovanie spoločných programov SR a EÚ. Tieto pozitívne vplyvy na plnenie rozpočtu kompenzujú najmä dodatočné výdavky novely štátneho rozpočtu súvisiace s COVID opatreniami, pričom spôsobujú navýšenie deficitu o 470 mil. eur. Ide najmä o alokáciu prostriedkov Plánu obnovy a dofinancovanie železničných spoločností štátu. Ďalej sa očakáva výpadok príjmov z tržieb spoločností rezortu dopravy (najmä ŽSSK a NDS, a. s.) na úrovni 126 mil. eur. Ostatné vplyvy majú negatívny vplyv na úrovni 150 mil. eur.

Okrem predpokladov, ktoré sú súčasťou základného odhadu deficitu a dlhu, môže dôjsť k odlišnému vývoju do konca roka naplnením časti pozitívnych, resp. negatívnych rizík. Medzi **pozitívne riziká** je možné zaradiť prípadné nižšie čerpanie bežných a kapitálových výdavkov štátneho rozpočtu. Zároveň za pozitívne riziko je možné považovať aj vyrovnanie čerpania očakávaných výdavkov Plánu obnovy a odolnosti SR v objeme 130 mil. eur z prostriedkov Európskej únie. Taktiež v prípade samospráv je možné považovať za pozitívne riziko nenaplnenie predpokladaných bežných výdavkov samospráv. K zhoršeniu vývoja do konca roka by mohla prispieť materializácia niektorých **negatívnych rizík**, ako napr. potreba financovania opatrení proti pandémii COVID – 19 v závere roka (tretia vlna). Prípadná tretia vlna by mala odhadovaný negatívny vplyv vo výške 220 mil. eur. Naopak, pozitívnejší vývoj by mohlo priniesť rýchlejšie rozpúšťanie úspor domácností, čo by zvýšilo daňovo-odvodové príjmy o 240 mil. eur v roku 2021.

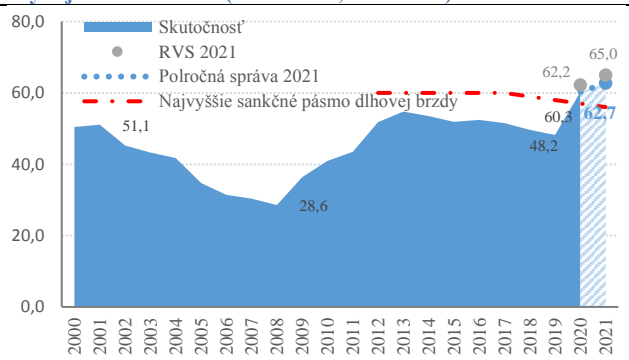
Krátkodobo je silne expanzívna fiškálna politika potrebná pre stabilizáciu ekonomiky a zdravotnej situácie, no zároveň znamená aj výzvu k dosiahnutiu udržateľných verejných financií. Očakávaný schodok vo výške 8,8 % HDP je výrazne nad úrovňou, pri ktorej je možné stabilizovať rastúce verejné zadlženie. Konsolidácia verejných financií by sa preto v súlade so zámermi Programu stability mala začať od roku 2023, znižovaním štrukturálneho deficitu o 1 percentuálny bod HDP ročne smerom k prebytkovému hospodáreniu. To si zároveň vyžiada aj sprísnenie cieľov nominálneho salda pre roky 2022-2025 oproti predpokladom Programu stability, kde sa uvažovalo s nepriaznivejším ekonomickým vývojom v aktuálnom roku.

¹ Aktuálna prognóza HDP má pozitívny vplyv na úrovni 0,1 p. b. HDP.

Vývoj nominálneho deficitu (v % HDP, ESA2010)

Vývoj hrubého dlhu (v % HDP, ESA2010)

Poznámka: SGP – Pakt stability a rastu

Zdroj: MF SR

Zdroj: MF SR

Poznámka: Výška deficitu a dlhu verejnej správy za rok 2020 sa mierne odlišujú od údajov zverejnených Eurostatom. Ministerstvo financií SR v polročnej správe uvádza hodnoty deficitu a dlhu vyjadrené v pomere k aktuálnej úrovni HDP za rok 2020, ktorú Eurostat zatiaľ nezohľadnil pri jednotlivých indikátoroch vyjadrených v pomere k HDP.

1. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA

Globálna ekonomika ožila po prvej vlne pandémie rýchlejšie a potiahla aj slovenskú ekonomiku. Rozpočet počítal s poklesom HDP o 6,7 %, avšak najmä svižnejšie zotavenie zahraničného dopytu viedlo v roku 2020 k poklesu len o 4,8 %. Menšou časťou (0,4 p.b.) prispela k lepšiemu vývoju HDP aj revízia údajov, najmä vládnej spotreby.

Druhá vlna pandémie mala na Slovensku vďaka zahraničnému dopytu a vládnym výdavkom miernejší dopad na ekonomiku. Vládne transfery stabilizovali disponibilné príjmy obyvateľstva a tlmili začiatkom roku prepad spotreby domácností. Globálny dopyt pokračoval v zotavovaní aj počas druhej vlny a podporoval rast exportov, najmä automobiliek. Aj napriek zníženiu výkonu ekonomiky v prvom štvrtroku sa očakáva, že rast HDP dosiahne za celý rok 2021 približne 4,6 %, čo je len mierne nižšia dynamika, než s ktorou počítal rozpočet (5,5 %). Po zohľadnení výrazne menšieho prepadu v roku 2020 (o 1,9 p.b.) sa ekonomika priblíži k predkrízovej úrovni už v tomto roku.

Zotavenie zamestnanosti sa pre druhú vlnu odsunulo až na budúci rok, no výpadok pracovných miest kompenzuje v mzdovej báze rýchlejšie zvyšovanie plátov. Kým rozpočet počítal s priemerným rastom zamestnanosti už v roku 2021, aktuálna prognóza je pesimistickejšia a prognózuje ešte mierny pokles. Aj napriek voľnej pracovnej sile však mzdy stúpajú nad očakávania. Dôvodom môže byť posun preferencií spotrebiteľov od služieb k iným tovarom, čo vytvára dopyt po pracovnej sile s inými zručnosťami. Tej môže byť na trhu nedostatok, čo vytvára tlak na zvyšovanie plátov. Preferencia tovarov pred službami znamená aj nedostatok súčiastok a výpadky vo výrobe, čo spolu s úzkymi hrdlami v logistike spôsobuje silnejšie *inflačné tlaky*.

Riziká aktuálnej prognózy sú na pozitívnej aj negatívnej strane. Domácnosti počas druhej vlny vytvorili značné množstvo úspor aktuálne uložených na vkladoch v bankách. Tieto vklady sú likvidné, čo môže spolu s priaznivou epidemickou situáciou motivovať domácnosti k ich rýchlejšiemu využitiu počas nasledujúcich niekoľkých štvrtrokov. To by znamenalo vyššiu súkromnú spotrebu a rast HDP cez 5 % ešte v tomto roku. Naopak nepriaznivá epidemická situácia by mohla viesť k tretej vlne pandémie, keď by bolo nutné na prelome rokov prijať opätovne niektoré obmedzenia. Je však možné predpokladať, že vďaka očkovaniu by bol vplyv tretej vlny len polovičný a ekonomiku by dočasne spomalila v roku 2021 o 0,5 p.b.

Vybrané ukazovatele vývoja ekonomiky

ukazovateľ (rast v % ak nie je uvedené inak)	2020	2021	rozdiel oproti prognóze RVS2021	
			2020	2021
Hrubý domáci produkt				
HDP, s.c.	-4.8	4.6	1.9	-0.9
HDP, b.c. (mld. €)	91.6	97.0	2.0	1.3
Súkromná spotreba, s.c.	-1.0	2.8	0.2	-0.2
Súkromná spotreba, b.c.	1.1	4.1	0.1	0.0
Vládna spotreba	0.3	3.5	2.0	3.5
Fixné investície	-12.0	1.9	-2.1	-5.7
Export tovarov a služieb	-7.5	14.9	1.8	5.2
Import tovarov a služieb	-8.3	15.4	-0.4	7.1
Trh práce				
Zamestnanosť (štat. výkazníctvo)	-1.8	-0.4	-0.2	-0.9
Mzdy, nominálne	3.8	6.2	1.2	2.1
Mzdy, reálne	1.8	4.6	1.2	1.7
Miera nezamestnanosti	6.7	7.0	-0.1	0.2
Inflácia				
CPI	1.9	1.5	0.0	0.4

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

2. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ

Cieľom správy je popísať predpokladaný vývoj verejných financií v priebehu roka 2021, a to identifikovaním najvýznamnejších vplyvov na schodok rozpočtu verejnej správy. To znamená, že (+) znamienko predstavuje pozitívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy (znižuje ho) a (-) znamienko predstavuje negatívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy (zvyšuje ho). Všetky prezentované údaje sú v metodike ESA 2010 na konsolidovanej báze.

Metodika ESA 2010 (Európsky systém národných účtov) zabezpečuje jednotný pohľad na zaznamenanie transakcií rozpočtu verejnej správy, ktorý spočíva najmä v tom, že aktualizuje príjmy a výdavky podľa času vzniku, nie podľa času realizácie uvedenej transakcie. Na úpravu hotovostných príjmov a výdavkov slúžia tzv. modifikujúce faktory. Zároveň pri vyčíslení v metodike ESA 2010 sa vzájomne vylučujú transakcie medzi jednotlivými subjektami verejnej správy, teda dochádza k tzv. konsolidácii. Účelom je prezentovať konečnú spotrebu výdavku rozpočtu verejnej správy podľa jednotlivých subjektov verejnej správy.

Aktuálny odhad hospodárenia rozpočtu verejnej správy je zostavený na základe júnovej makroekonomickej a daňovej prognózy, upraveného štátneho rozpočtu a jeho čerpania k 30. júnu a podkladov za ostatné subjekty rozpočtu verejnej správy predložených ministerstvu financií. V odhade je taktiež zohľadnený vplyv novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2021 schválenej Národnou radou SR, ktorá nadobudla účinnosť 5. júna 2021.

Hospodárenie rozpočtu verejnej správy 2021 sa očakáva na úrovni **-8,5 mld. eur (-8,77 % HDP)**, čo predstavuje zhoršenie hospodárenia oproti pôvodne schválenému rozpočtu verejnej správy o 1,4 mld. eur (-1,36 % HDP)², z toho vplyv opatrení proti pandémie COVID – 19 predstavuje 2,1 mld. eur (-2,17 % HDP). V sume opatrení pri pandémie je zahrnuté predpokladané čerpanie COVID výdavkov novely štátneho rozpočtu vo výške 1,8 mld. eur a zvýšené výdavky poistenia Sociálnej poisťovne na pandemické dávky v objeme 290 mil. eur. Predpokladá sa, že na boj s pandemiou COVID – 19 budú použité celkové výdavky rozpočtu verejnej správy v roku 2021 vo výške 3,2 mld. eur. Z týchto výdavkov nie všetky majú dodatočný negatívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy, nakoľko pôvodne schválený

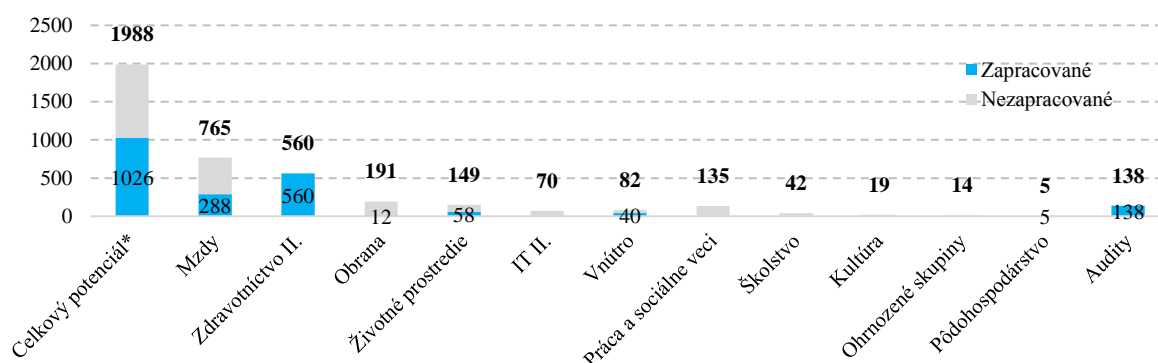
² Na rok 2021 bol schválený schodok rozpočtu verejnej správy na úrovni -7,1 mld. eur (-7,41 % HDP).

rozpočet verejnej správy na rok 2021 už obsahoval „Rezervu na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID – 19“ vo výške 1,04 mld. eur. Z tejto rezervy ministerstvo financií začiatkom roka 2021 zabezpečovalo plynulé financovanie opatrení proti pandémie COVID – 19 a nad jej rámec realokovalo ďalšie zdroje na úrovni 46 mil. eur.

Podrobné členenie výdavkov spojených s financovaním opatrení proti pandémie COVID – 19, ich hotovostný, resp. ESA 2010 vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy je uvedený v prílohách č. 2 a č. 3.

Významným nástrojom na zlepšenie kvality verejných financií sú aj revízie výdavkov. Do rozpočtu na rok 2021 boli na odporúčanie mzdovej revízie zapracované úspory vo výške 150 mil. eur, opatrenia revízie výdavkov na zdravotníctvo zapracované vo výške 107 mil. eur z dlhodobého potenciálu 465 mil. eur. Revízie od roku 2017 identifikovali úsporné opatrenia s celkovým potenciálom 2 mld. eur. Do rozpočtu verejnej správy už boli zapracované opatrenia s potenciálom 1 mld. eur, z čoho sa 750 mil. eur má prejavíť do roku 2023. Doteraz nezpracované opatrenia majú potenciál usporiť ďalších 0,96 mld. eur, najmä v zamestnanosti a odmeňovaní vo verejnej správe a obrane.

Potenciál úsporných opatrení identifikovaných revíziami výdavkov (v mil. eur)

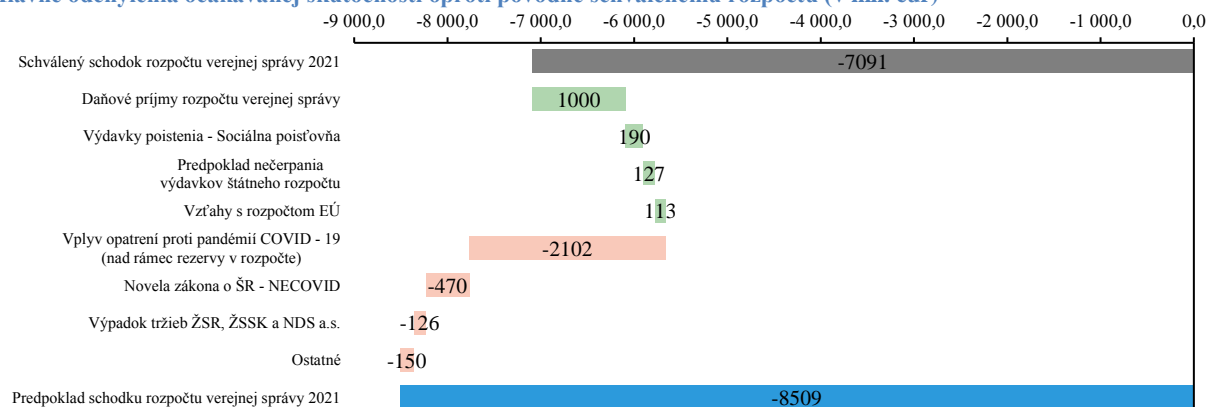
*celkový potenciál bol očistený o prekryv opatrení rôznych revízií

Zdroj: MF SR

2.1. Hlavné odchýlky vývoja rozpočtu verejnej správy v roku 2021

Nasledujúci graf zobrazuje hlavné odchýlky predpokladaného vývoja rozpočtu verejnej správy v roku 2021 oproti pôvodne schválenému rozpočtu verejnej správy na úrovni 1 418 mil. eur.

Hlavné odchylenia očakávanej skutočnosti oproti pôvodne schválenému rozpočtu (v mil. eur)

(+) znamienko predstavuje pozitívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy (znižuje ho)
(-) znamienko predstavuje negatívny dopad na schodok rozpočtu verejnej správy (zvyšuje ho)

Zdroj: MF SR

Pozitívne vplyvy na schodok rozpočtu verejnej správy :

- **Daňové príjmy rozpočtu verejnej správy** prispejú k zlepšeniu hospodárenia rozpočtu verejnej správy v roku 2021 o **1 mld. eur**. Samotné daňové príjmy sa zlepšia o 767 mil. eur, z toho daň z príjmov právnických osôb predstavuje takmer 520 mil. eur. Taktiež sa predpokladá pozitívny vývoj pri dani z príjmov fyzických osôb, kde sa očakáva prekročenie rozpočtu o 121 mil. eur. Odvodové príjmy sa zlepšia o 233 mil. eur, z čoho príjmy Sociálnej poisťovne predstavujú 222 mil. eur.
- V rámci očakávaných **výdavkov poistenia Sociálnej poisťovne**, ktoré nesúvisia s pandemiou COVID – 19 sa predpokladá **úspora 190 mil. eur**, ktorá vyplýva z toho, že sa nenapĺňajú pôvodné v schválenom rozpočte predpokladané počty vyplácaných dôchodkov a počty poberateľov nemocenských dávok.
- Na výdavkovej strane štátneho rozpočtu sa predpokladá **nečerpanie výdavkových titulov** do konca roka na úrovni **127 mil. eur**, a to hlavne na platbe štátu za poistencov štátu v rámci verejného zdravotného poistenia vo väzbe na pozitívnejší vývoj príjmov z odvodov.

Predpoklad nečerpania výdavkov štátneho rozpočtu (v mil. eur; ESA2010 na konsolidovanej báze)	SPOLU	126,8
Platba štátu (poistné za poistencov štátu)	MZ SR	109,8
Výdavky na rekonštrukciu NKP Rusovce (uzn. 339/2018)	VPS	29,9
Rezerva na riešenie vplyvov nových právnych predpisov	VPS	27,9
Výdavky na obsluhu štátneho dlhu	VPS	19,0
Výdavky na rozvoj hokeja a rekonštrukciu športovej infraštruktúry	VPS	14,0
Výdavky na budovanie analytických jednotiek	VPS	10,0
Rezerva na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí	VPS	10,0
Akualizácia výdavkov na vojenskú techniku	MO SR	-93,5
Ostatné	ŠR	-0,4

Zdroj: MF SR

- **Vzťahy s rozpočtom EÚ** majú **pozitívny vplyv** na hospodárenie rozpočtu verejnej správy v roku 2021 na úrovni **113 mil. eur**. Ide najmä o úsporu výdavkov spolufinancovania spoločných programov SR a EÚ na úrovni 159 mil. eur. Vplyv korekcií k čerpaniu EÚ fondov očistený o vplyv príjmov PJ z prostriedkov EÚ z uhradených korekcií má negatívny vplyv na úrovni 58 mil. eur. Taktiež sa očakáva úspora na odvode do rozpočtu EÚ, a to na úrovni 12 mil. eur.

Negatívne vplyvy na schodok rozpočtu verejnej správy :

- **Najväčší negatívny vplyv na vývoj verejných financií** oproti pôvodne schválenému rozpočtu verejnej správy predstavuje očakávané **financovanie opatrení súvisiacich s bojom proti pandémie COVID – 19 v celkovej výške 2,1 mld. eur**. Ide predovšetkým o COVID výdavky zahrnuté v novele zákona o štátnom rozpočte v celkovej výške 1 812 mil. eur. Výdavky poistenia Sociálnej poisťovne, ktoré súvisia s pandemiou COVID – 19 neboli súčasťou pôvodne schváleného rozpočtu Sociálnej poisťovne. Aktuálne sa predpokladajú výdavky na pandemické dávky (pandemická PN, pandemická OČR a predĺženie podpory v nezamestnanosti) vo výške 290 mil. eur.

- Súčasťou novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2021 boli aj **výdavky nesúvisiace s pandémiou COVID – 19**. Pri týchto sa očakáva vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy vo výške **470 mil. eur**.

NOVELA ŠR - NECOVID - Očakávané čerpanie (v mil. eur; ESA2010 na konsolidovanej báze)	SPOLU	-470,0
Použitie v rámci výdavkov štátneho rozpočtu, v tom:	ŠR	-243,0
<i>Plán obnovy alokácia + DPH</i>	VPS	-148,3
<i>MS SR - dofinancovanie rozpočtu najmä ZVJS</i>	MS SR	-38,2
<i>Policajti odchodné</i>	MV SR	-30,0
<i>MIRRI SR - regionálny rozvoj</i>	MIRRI SR	-16,0
<i>Rezerva na nepredvídané tituly</i>	VPS	-5,2
<i>Zmena stavebného konania</i>	ÚV SR	-3,2
<i>Odkúpenie majetku letisko Sliač civilná časť</i>	MO SR	-2,1
Použitie v rámci výdavkov ostatných subjektov verejnej správy, v tom:	OSVS	-227,0
<i>Ostatné necovid požiadavky ŽSR - dofinancovanie</i>	ŽSR	-143,0
<i>Ostatné necovid požiadavky ŽSSK - dofinancovanie</i>	ŽSSK	-80,0
<i>MIRRI SR - regionálny rozvoj</i>	Obce	-4,0

Zdroj: MF SR

- Aktuálne sa očakáva **výpadok príjmov z tržieb spoločností rezortu dopravy** vo výške **126 mil. eur**. Najväčší výpadok príjmov sa predpokladá pri Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., a to takmer 71 mil. eur predovšetkým z dôvodu očakávaných nižších ako rozpočtovaných príjmov z tržieb za diaľničné známky a očakávaných nižších príjmov z programu EÚ na prepájanie Európy (CEF). Železničná spoločnosť Slovensko predpokladá výpadok tržieb s ohľadom na znížený dopyt obyvateľov po verejnej doprave počas pandémie takmer 49 mil. eur.

2.2. Vývoj rozpočtu verejnej správy v roku 2021

Najvýznamnejšie rozdiely oproti schválenému rozpočtu podľa vybraných príjmových a výdavkových položiek, resp. hospodárenia jednotlivých subjektov rozpočtu verejnej správy zobrazuje nasledovná tabuľka.

(ESA 2010 na konsolidovanej báze)			z toho vplyv COVID	
	v mil. eur	% HDP	v mil. eur	% HDP
Schválený schodok rozpočtu verejnej správy 2021	-7 091	-7,41		
Daňové príjmy rozpočtu verejnej správy	1 000	1,03		
Iné ako daňové príjmy verejnej správy (bez samosprávy)	-57	-0,06		
Výdavky štátneho rozpočtu	-1 061	-1,09	-1 430	-1,47
Vzťahy s rozpočtom EÚ	113	0,12		
Výdavky poistenia - Sociálna poisťovňa	-100	-0,1	-290	-0,3
Výdavky na zdravotníctvo	-273	-0,28	-244	-0,25
Výdavky ostatných subjektov verejnej správy	-952	-0,98	-6	-0,01
Hospodárenie samospráv - bez daní, EÚ a SF	-89	-0,09	-132	-0,14
Aktuálny odhad schodku rozpočtu verejnej správy 2021	-8 509	-8,77	-2 102	-2,17
HDP v b. c.	97 041			

Zdroj: MF SR

2.2.1. Daňové príjmy rozpočtu verejnej správy

Daňové príjmy rozpočtu verejnej správy, v metodike ESA 2010, sa skladajú z daní prognózovaných Výborom pre daňové prognózy, platieb za poistencov štátu v rámci sociálneho a verejného zdravotného poistenia ako aj niektorých príjmov, ktoré sa podľa ESA 2010 zaraďujú medzi daňovo-odvodové príjmy³.

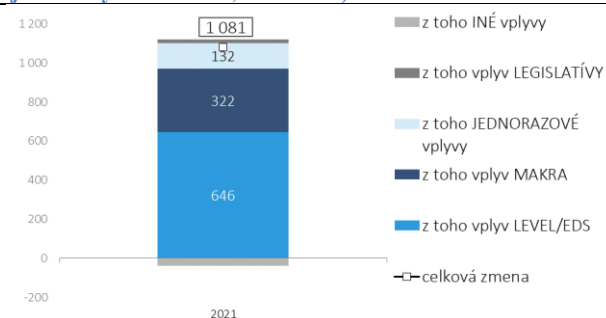
Aktuálna prognóza Výboru pre daňové prognózy z júna 2021 predpokladá **zvýšenie** daňových príjmov oproti schválenému rozpočtu o **1,08 mld. eur**. Z pohľadu jednotlivých daní sa očakáva vyšší výber najmä pri dani z právnických osôb (takmer polovica z celkového navýšenia). Dane naviazané na trh práce, teda sociálne a zdravotné odvody a daň z príjmov fyzických osôb prispievajú k rozdielu oproti rozpočtu vo výške približne dvoch pätín.

Korporátna daň (daň z príjmov právnických osôb) nezaznamenala taký výrazný prepád ako počas globálnej finančnej krízy a firmy si udržiavajú pozitívny základ dane napriek pandémie. To sa odzrkadľuje aj v nižšom objeme strát, ktoré by znižovali celkovú daňovú povinnosť v aktuálnom roku 2021. Z pohľadu veľkosti subjektov došlo k výraznejším poklesom korporátnej dani u malých a stredných firiem. Naopak, daňová povinnosť veľkých firiem sa udržala na úrovni predkrízového roka.

Oživenie sa dotkne aj daní z trhu práce. Potiahne ich hlavne vplyv makroekonomických faktorov, a to najmä silnejší rast miezd, ktorý bude v druhom polroku podporený tvorbou nových pracovných miest.

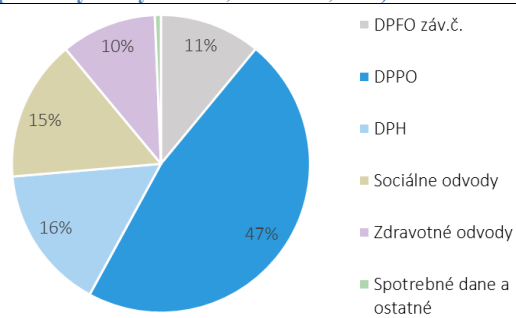
Daň z pridanej hodnoty (DPH) v úvode roka zaznamenala krátkodobý pokles. Po dvojcifernom prepade výberu DPH v januári a februári sa výnos zotavil a v marci došlo k silnému rastu DPH v nasledujúcich mesiacoch. S predpokladaným pokračujúcim oživením spotreby domácností v druhej polovici roka prekročí výnos DPH úroveň pred pandémie.

Zmena odhadu výberu daní a odvodov voči RVS – (podľa jednotlivých faktorov, v mil. eur)

Zdroj: MF SR

Zmena odhadu výberu daní a odvodov voči RVS (podľa vybraných daní, rok 2021, v %)

Zdroj: MF SR

Platby za poistencov štátu v rámci odvodových príjmov predpokladajú oproti schválenému rozpočtu **výpadok 49 mil. eur**. Výpadok odvodových príjmov v rámci verejného zdravotného poistenia 103 mil. eur⁴ je čiastočne kompenzovaný nárastom odvodových príjmov sociálneho poistenia vo výške 54 mil. eur.

³ V zmysle národnej metodiky sú uvádzané ako nedaňové príjmy.

⁴ Z dôvodu vyrovnania príjmov bežného roka, zlepšením situácie na trhu práce dochádza k zvýšeniu príjmov z odvodov, s predpokladanými výdavkami verejného zdravotného poistenia.

Ostatné daňové príjmy⁵ predpokladajú **negatívny vplyv** na schodok rozpočtu verejnej správy na úrovni **32 mil. eur**. Ide najmä o výpadok príjmov z hazardných hier na kurzových stávkach, ktoré ovplyvnilo zavretie herní a zmena legislatívy. Výpadok predstavuje 49 mil. eur. Naopak pozitívny vplyv na daňové príjmy predstavuje vyšší odhad hodnoty inkasovanej TPS⁶, ktorá je v zmysle metodiky ESA 2010 presmerovaná cez sektor verejnej správy (tzv. rerouting) v objeme 32 mil. eur. Vplyv daňových príjmov nepatriacich podľa ESA 2010 do daní predstavuje 15 mil. eur. Ide o daň za komunálne odpady 14 mil. eur a podiel na vybratých finančných prostriedkoch 1 mil. eur.

2.2.2. Iné ako daňové príjmy verejnej správy (bez samosprávy)

V rámci týchto príjmov sa predpokladá výpadok 57 mil. eur, ktorý pozostáva z výpadku príjmov z tržieb 133 mil. eur, pričom výpadok tržieb spoločností rezortu dopravy predstavuje 126 mil. eur. Najväčší výpadok príjmov sa predpokladá pri Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., a to takmer 71 mil. eur. Železničná spoločnosť Slovensko predpokladá výpadok tržieb na úrovni 49 mil. eur. Výpadok tržieb je čiastočne kompenzovaný nárastom grantov a transferov vo výške 65 mil. eur. Z toho 28 mil. eur predstavuje príjem štátnych finančných aktív zo splátky návratnej finančnej výpomoci od Národnej transfúznej služby SR. Príjem z dividend bude oproti rozpočtu nižší o 6 mil. eur.

2.2.3. Výdavky štátneho rozpočtu

V rámci výdavkov štátneho rozpočtu, v metodike ESA 2010 na konsolidovanej báze, sa očakáva prekročenie schváleného rozpočtu o 1,06 mld. Hlavným dôvodom je **financovanie opatrení proti pandémie COVID – 19 vo výške 1,43 mld. eur**.

Výdavky štátneho rozpočtu - COVID – 19 (v mil. eur; ESA2010 na konsolidovanej báze)	SPOLU	-1 429,6
Prvá pomoc - do júna 2021	MPSVR SR	-570,4
Prvá pomoc - semafor	MPSVR SR	-244,0
Priestor na výplatu Jednorázového prídavku na dieťa	MPSVR SR	-132,0
SOS dotácie	MPSVR SR	-30,0
Pandemický rodičovský príspevok	MPSVR SR	-25,0
Humanitárna pomoc	MPSVR SR	-3,6
Vakcíny (Pfizer, Moderna, Astra Zeneca, Johnson&Johnson, Sputnik)	MZ SR	-109,4
Samosprávne kraje v spolupráci s mestami - veľkokapacitné očkovacie centrá, od 11.2.21 do 31.5.21	MZ SR	-29,6
Lieky (Bamlanivimab, Veklury, Regeneron)	MZ SR	-26,8
Spracovanie, analýza a sekvenácia odpad. vôd prostredníctvom ÚVZ SR a vybraných region. úradov	MZ SR	-4,2
Komunikačné a mediálne kampane - očkovanie, pandémia	MZ SR	-3,9
NCZI v súvislosti s COVID-19 - od 1.1. do 19.5.2021	MZ SR	-2,9
COVID zákon - kúpeľná starostlivosť pre post covidových pacientov	MZ SR	-1,0
Úhrada zvýš. výd. súvisiacich s diagn. och. COVID-19 pre ÚVZ SR a vybrané regionálne úrady	MZ SR	-0,7
Distribúcia liekov a zdravotníckych pomôcok MZ ako subjektu HM	MZ SR	-0,6
Hosp. mobil. - IMUNA PHARM, a.s. Šarišské Michaľany - sklad. a distrib. vakcín od 12.1.21 do 30.4.21	MZ SR	-0,1
Pomoc cestovný ruch a gastro de-minimis	MDV SR	-120,3
Pomoc cestovný ruch a gastroveľká schéma	MDV SR	-37,3
Dotácie na zníženie strát v cestnej doprave – medzinárodná autobusová doprava, autoškoly, strediská vzdelávania	MDV SR	-20,0
Dotácie na nájomné	MH SR	-45,0
Dotácie v oblasti kultúry	MH SR	-6,0
Dotácie na kompenzáciu tržieb pre segment osobitnej pravidelnej dopravy a príležitostnej dopravy	MH SR	-0,8

⁵ Ide o niektoré nedaňové príjmy v zmysle národnej metodiky, ktoré sú podľa metodiky ESA 2010 daňovými príjmami.

⁶ Tarifa za prevádzku systému.

Odmeny príslušníkov PZ, HaZZ, HZZ, štátnych zamestnancov - skríningové testovanie	MV SR	-6,0
Kompenzácia výpadku príjmov z dôvodu pandémie pre podriadené organizácie MK SR k 31.5.2021	MK SR	-5,6
RTVS - vysielací čas na osvetu prevencie šírenia ochorenia COVID-19	MK SR	-0,2
Kompenzácia výpadku príjmov z dôvodu pandémie pre verejné vysoké školy k 31.5.2021	MŠVVŠ SR	-15,5
Testovanie na školách kloktaním	MŠVVŠ SR	-12,4
Fond na podporu športu - schémy pomoci (COVID) - prevádzkovatelia šport. infraštr. a profes. šport	MŠVVŠ SR	-9,5
Očkovacia prémie a sprostredkovateľský bonus	MF SR	-42,0
Nové stravné dávky pre väznené osoby, jednoraz. ochr. pomôcky, dezinf. a čist. prostr. a prac. odevy	MS SR	-4,3
Biomedicínske centrum SAV - testovanie na prítomnosť protilátok voči vírusu SARS-CoV-2	SAV	-0,1
Nov. zák. č. 223/2019 Z. z. o sčítaní obyv., domov a bytov v roku 2021 - predĺženie zberu údajov o 7 mes.	ŠÚ SR	-1,1
Plnenie opatrení hosp. mobiliz., mimoriadny príplatok za prácu na covid. oddel. zdrav. zariadení, MOM *	MZ SR	56,0
Kompenzácia výpadku príjmov samosprávy *	MV SR, MŠVVŠ SR	24,5

* uvedené položky predstavujú úsporu v štátnom rozpočte, avšak predstavujú výdavok v rámci zdravotníckych zariadení a v samospráve (konsolidácia)
Zdroj: MF SR

V rámci novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2021 došlo aj k navýšeniu výdavkov, ktoré **nesúvisia s opatreniami proti pandémie COVID – 19**. V aktuálnom predpoklade sa počíta s ich vynaložením v celkovej výške **243 mil. eur** na nasledujúce položky:

Výdavky štátneho rozpočtu – NECOVID (v mil. eur; ESA2010 na konsolidovanej báze)	SPOLU	-243,0
Plán obnovy alokácia + DPH	VPS	-148,3
MS SR - dofinancovanie rozpočtu najmä ZVJS	MS SR	-38,2
Policajni odchodné	MV SR	-30,0
MIRRI - regionálny rozvoj	MIRRI SR	-16,0
Rezerva na nepredvídané tituly	VPS	-5,2
Zmena stavebného konania	ÚV SR	-3,2
Odkúpenie majetku letisko Sliač civilná časť	MO SR	-2,1

Zdroj: MF SR

Ostatné výdavky štátneho rozpočtu sa zvyšujú o **157 mil. eur** a ide najmä o vplyv zhoršenia modifikujúceho faktora aktualizácie výdavkov na vojenskú techniku vo výške 94 mil. eur.

Vyššie uvedené negatíva predstavujúce zvýšenie čerpania výdavkov štátneho rozpočtu sú čiastočne kompenzované očakávaným **nečerpaním niektorých výdavkov štátneho rozpočtu**, a to vo výške **769 mil. eur**.

Predpoklad nečerpania výdavkov štátneho rozpočtu (v mil. eur; ESA2010 na konsolidovanej báze)	SPOLU	769,1
Zvýšené transfery štátneho rozpočtu pre OSVS	ŠR	508,3
Platba štátu (poistné za poistencov štátu)	MZ SR	109,8
Výdavky na rekonštrukciu NKP Rusovce (uzn. 339/2018)	VPS	29,9
Rezerva na riešenie vplyvov nových právnych predpisov	VPS	27,9
Výdavky na obsluhu štátneho dlhu	VPS	19,0
Výdavky na rozvoj hokeja a rekonštrukciu športovej infraštruktúry	VPS	14,0
Výdavky na budovanie analytických jednotiek	VPS	10,0
Rezerva na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí	VPS	10,0
Výdavky na športovú infraštruktúru - NCC (uzn. 141/2019)	VPS	9,5
Stravovanie na školách	VPS	9,3
Výdavky na CUD	VPS	7,9
Zahraničná ekonomická pomoc	VPS	7,6
Ostatné	ŠR	5,8

Zdroj: MF SR

Z titulu vyššieho ako rozpočtovaného objemu transferov štátneho rozpočtu pre ostatné subjekty verejnej správy dochádza v štátnom rozpočte k nečerpaniu výdavkov na konsolidovanej báze vo výške 508 mil. eur. Konečná spotreba týchto prostriedkov sa prejavuje vo výdavkoch a hospodárení dotknutých ostatných subjektov verejnej správy.

Zvýšené transfery štátneho rozpočtu pre ostatné subjekty rozpočtu verejnej správy (v mil. eur; ESA2010 na konsolidovanej báze)	508,3
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	252,4
Obce	144,8
Príspevkové organizácie	66,8
Železničná spoločnosť Slovensko	64,6
Fond na podporu športu	25,7
Železnice SR	24,2
Verejné vysoké školy	21,2
RTVS	3,1
Zdravotnícke zariadenia	3,0
Verejné zdravotné poistenie	1,2
Vyššie územné celky	-98,7

Zdroj: MF SR

2.2.4. Vzťahy s rozpočtom EÚ

Vzťahy s rozpočtom EÚ majú pozitívny vplyv na hospodárenie rozpočtu verejnej správy v roku 2021 na úrovni **113 mil. eur**. Ide najmä o úsporu výdavkov spolufinancovania spoločných programov SR a EÚ 159 mil. eur, a to z dôvodu, že dochádza vo väčšej miere k čerpaniu projektov zo súkromného sektora s nižšou mierou spolufinancovania zo ŠR v porovnaní s projektami z verejného sektora.

Vplyv korekcií k čerpaniu EÚ fondov očistený o vplyv príjmov platobných jednotiek z prostriedkov EÚ z uhradených korekcií má negatívny vplyv 58 mil. eur. Taktiež sa očakáva úspora na odvode do rozpočtu EÚ 12 mil. eur, a to najmä z dôvodu aktualizácie základní pre výpočet vlastných zdrojov na rok 2021.

2.2.5. Výdavky poistenia - Sociálna poisťovňa

Výdavky poistenia sa predpokladajú oproti rozpočtu vyššie o 100 mil. eur. Výdavky poistenia Sociálnej poisťovne, ktoré súvisia s pandémiou COVID – 19 neboli súčasťou pôvodne schváleného rozpočtu Sociálnej poisťovne. Aktuálne sa na základe júnovej prognózy daňového výboru predpokladajú výdavky na pandemické dávky vo výške 290 mil. eur, z toho pandemická PN v sume 191 mil. eur, pandemická OČR v sume 60 mil. eur a výdavky na predĺženie podpory v nezamestnanosti v sume 39 mil. eur. Tieto sú sčasti kompenzované úsporou výdavkov poistenia Sociálnej poisťovne, ktoré nesúvisia s pandémiou COVID – 19 na úrovni 190 mil. eur. Uvedená úspora sa očakáva pri dôchodkových dávkach v sume 112 mil. eur z dôvodu nižšieho počtu a nižšej priemernej výšky novopriznávaných dôchodkov a mierne vyššieho počtu zaniknutých dôchodkov ako bolo predpokladané v rozpočte, pri nemocenských dávkach v sume 115 mil. eur z dôvodu očakávaného nižšieho počtu poberateľov necovidových nemocenských dávok oproti rozpočtovaným počtom v schválenom rozpočte na rok 2021, čo môže súvisieť s preferenciou poberania pandemických nemocenských dávok počas roka 2021. Zároveň sa aktuálne predpokladá vyššie čerpanie výdavkov poistenia v nezamestnanosti v sume takmer 42 mil. eur z dôvodu očakávaného vyššieho priemerného mesačného počtu

dávok ako aj vyššej vyplácanej priemernej mesačnej výšky dávok oproti rozpočtovaným výdavkom poistenia v nezamestnanosti.

2.2.6. Výdavky na zdravotníctvo

V rámci tejto kategórie sa predpokladá vplyv **zhoršenia schodku rozpočtu verejnej správy o 273 mil. eur.**

Výdavky na zdravotníctvo <i>(v mil. eur; ESA2010 na konsolidovanej báze)</i>	-273,3
Výdavky zdravotníckych zariadení	-253,1
Zdravotná starostlivosť	-23,9
Výdavky akcionárom	-9,8
Prevádzkové výdavky zdr. poisťovní	13,5

Zdroj: MF SR

Najväčší podiel má financovanie opatrení proti pandémie COVID – 19 v rámci zdravotníckych zariadení na úrovni 244 mil. eur (najmä na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie, na mimoriadny COVID príplatok pre COVID oddelenia nemocníc a na zabezpečenie prevádzky mobilných odberových miest), čo sa prejaví zvýšením celkových výdavkov zdravotníckych zariadení o 253 mil. eur. Výdavky poistenia v rámci verejného zdravotného poistenia pravdepodobne prekročia rozpočtovanú úroveň o takmer 24 mil. eur, ktoré budú čiastočne kompenzované úsporou prevádzkových výdavkov jednotlivých zdravotných poisťovní na úrovni takmer 14 mil. eur. V aktuálnom odhade sa počíta s financovaním splátky dlhu zdravotnej poisťovni Dôvera z verejných zdrojov na úrovni takmer 10 mil. eur.

2.2.7. Výdavky ostatných subjektov verejnej správy

Výdavky ostatných subjektov verejnej správy (OSVS) odzrkadľujú konečnú spotrebu výdavkov rozpočtu verejnej správy v nadväznosti na prijímané transfery zo štátneho rozpočtu, ktoré sú však predmetom konsolidácie vzájomných vzťahov štátneho rozpočtu a príslušného OSVS. Prezentované údaje poukazujú na závislosť jednotlivých OSVS na financovaní zo štátneho rozpočtu. Aktuálne sa predpokladajú **vyššie výdavky OSVS o 952 mil. eur.**

Výdavky ostatných subjektov verejnej správy <i>(v mil. eur; ESA2010 na konsolidovanej báze)</i>	-952,0
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	-285,2
Železnice SR	-233,5
Železničná spoločnosť Slovensko	-188,7
Verejné vysoké školy	-105,8
Príspevkové organizácie	-73,2
Rozhlas a televízia Slovenska	-31,3
Fond na podporu športu	-25,6
Ostatné subjekty	-8,7

Zdroj: MF SR

V rámci ostatných subjektov verejnej správy sa predpokladá najväčší nárast výdavkov pri Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. o 285 mil. eur, ktorý súvisí predovšetkým so zavedením tzv. zero based budgetingu v oblasti kapitálových výdavkov pri schvaľovaní rozpočtu na rok 2021, kedy kapitálové výdavky na rok 2021 boli rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa, a až po ich posúdení Investičnou autoritou sa očakáva ich reálne čerpanie

v rámci výdavkov Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. na výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest.

V rámci Železníc SR sa predpokladá nárast výdavkov o takmer 234 mil. eur, a to najmä na prevádzku a obnovu železničnej siete v súvislosti s vyčlenenými dodatočnými zdrojmi v rámci novely zákona o štátnom rozpočte vrátane očakávaného rýchlejšieho čerpania zdrojov z nástroja na prepájanie Európy (CEF) ako aj presunu kapitálových výdavkov z kapitoly Všeobecná pokladničná správa v dôsledku zavedenia zero based budgetingu.

Pri Železničnej spoločnosti Slovensko ide o nárast výdavkov vo výške 189 mil. eur na zvýšené dopravné výkony v zmysle objednávky štátu (napr. Bratislava – Dunajská Streda – Komárno) a zvýšenú potrebu opráv železničných koľajových vozidiel čo bolo zohľadnené v rámci novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2021.

Verejné vysoké školy predpokladajú zvýšenie výdavkov o takmer 106 mil. eur, ktoré súvisí najmä s presunom realizácie projektov vedy a výskumu z minulých rokov.

Vo výdavkoch príspevkových organizácií sa prejavuje efekt potreby dofinancovania v priebehu roka z dôvodu pandémie, ktorý spôsobuje ich zvýšenie o 73 mil. eur.

Rozhlas a televízia Slovenska predpokladá použitie prostriedkov z minulých rokov v rámci medzispotreby a kapitálových výdavkov, čím sa celkové výdavky zvýšia o 31 mil. eur.

Fond na podporu športu očakáva použitie prostriedkov presunutých z kapitoly Všeobecná pokladničná správa v priebehu roka 2021⁷ vo výške takmer 26 mil. eur súvisiacich s rekonštrukciou a obnovou športovej infraštruktúry v súlade s návrhom projektu modernizácie, rekonštrukcie a budovania športovej infraštruktúry národného významu⁸.

2.2.8. Hospodárenie samospráv - bez daní, prostriedkov EÚ a spolufinancovania

Samotné **hospodárenie samospráv** (obce, dopravné podniky a vyššie územné celky) bez daní, prostriedkov z rozpočtu EÚ a prostriedkov spolufinancovania bude oproti schválenému rozpočtu **horšie o takmer 89 mil. eur.**

Hospodárenie samospráv - bez daní, prostriedkov EÚ a spolufinancovania (v mil. eur; ESA2010 na konsolidovanej báze)	-88,6
Tržby	-26,5
Kompenzácie zamestnancov	-36,4
Medzispotreba	11,0
Kapitálové výdavky	-17,6
Ostatné	-19,0

Zdroj: MF SR

Oproti schválenému rozpočtu na rok 2021 sa odhaduje výpadok tržieb subjektov územnej samosprávy vo výške 27 mil. eur. Z toho administratívne a iné poplatky a platby obcí sa odhadujú nižšie o 30 mil. eur, vyšších územných celkov o 9 mil. eur. Pokles mierne kompenzujú rastúce dane za komunálne odpady a drobné stavebné odpady o takmer 13 mil. eur.

⁷ v zmysle bodu B.2. uznesenia vlády SR číslo 103/2021

⁸ schválený uznesením vlády SR číslo 625/2019

Kompenzácie zamestnancov sa odhadujú vyššie o 36 mil. eur, z toho kompenzácie zamestnancov obcí sa očakávajú vyššie o 93 mil. eur, a to najmä v nadväznosti na odhadované vyššie granty a transfery poskytované obciam na prenesený výkon štátnej správy z Ministerstva vnútra SR (regionálne školstvo). Kompenzácie zamestnancov vyšších územných celkov sa očakávajú nižšie o 57 mil. eur v nadväznosti na zníženie grantov a transferov poskytovaných vyšším územným celkom na prenesený výkon štátnej správy z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Medzispotreba územnej samosprávy sa odhaduje mierne nižšia o 11 mil. eur.

Kapitálové výdavky územnej samosprávy sa odhadujú vyššie o 18 mil. eur najmä v nadväznosti na zmenu očakávaných kapitálových grantov a transferov poskytovaných jednotlivými rozpočtovými kapitolami ŠR. Tie sa v prípade obcí očakávajú vyššie o 16 mil. eur a v prípade vyšších územných celkov nižšie o 15 mil. eur. Zároveň Dopravný podnik mesta Košice, a. s. plánuje prijať úver na kapitálové výdavky vo výške 6,9 mil. eur a pri obciach sa očakávajú nižšie kapitálové príjmy o 10 mil. eur.

2.3. Možné odchýlky od očakávaného vývoja

Okrem predpokladov, ktoré sú súčasťou aktuálneho odhadu vývoja verejných financií v roku 2021, môže dôjsť k odlišnému vývoju do konca roka, a to naplnením niektorých pozitívnych, resp. negatívnych rizík.

Medzi **pozitívne riziká** je možné zaradiť prípadné nižšie čerpanie bežných výdavkov štátneho rozpočtu, ktoré súvisí napr. s nižšou, ako pôvodne predpokladanou potrebou množstva vakcín, prípadne nerealizovaním iných výdavkových titulov z novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2021. Obdobne aj pri kapitálových výdavkoch môže dôjsť k nižšiemu čerpaniu týchto výdavkov, a to napr. v súvislosti s časovým posunom realizácie investičných projektov. Zároveň za pozitívne riziko je možné považovať aj vyrovnanie čerpania prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR⁹, ktoré sa predpokladajú v roku 2021 vo výške 130 mil. eur, pričom konkrétna hodnota neutralizovania vplyvu bude závisieť od sumy čerpania výdavkov Plánu obnovy a odolnosti SR a k nim prislúchajúcich príjmov. Čo sa týka makroekonomického prostredia a jeho vplyvu na daňové príjmy, pozitívnejší vývoj by mohlo priniesť rýchlejšie rozpúšťanie úspor domácností, čo by zvýšilo daňovo-odvodové príjmy o približne 240 mil. eur v roku 2021. Taktiež v prípade samospráv je možné považovať za pozitívne riziko nenaplnenie predpokladaných bežných výdavkov samospráv. Modifikácia očakávanej skutočnosti roka 2021 bude možná až z finančných výkazov za samosprávu, ktoré budú k dispozícii až v druhej polovici augusta.

K zhoršeniu vývoja do konca roka by mohla prispieť materializácia niektorých **negatívnych rizík**, ako napr. potreba financovania opatrení proti pandémie COVID – 19 v závere roka (tretia vlna) nad objem disponibilných zdrojov štátneho rozpočtu vytvorený prostredníctvom schválenia novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2021. Prípadná tretia vlna by mala odhadovaný negatívny vplyv na prognózu daňových príjmov rozpočtu verejnej správy vo výške 220 mil. eur.

⁹ Oficiálne stanovisko Eurostatu k zaznamenaniu transakcií súvisiacich s Plánom obnovy a odolnosti zatiaľ nie je k dispozícii, ale doterajšie technické diskusie naznačujú, že od roku 2021 by mali byť zaznamenané ako neutrálne na saldo v metodike ESA2010, rovnako ako štandardné Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF).

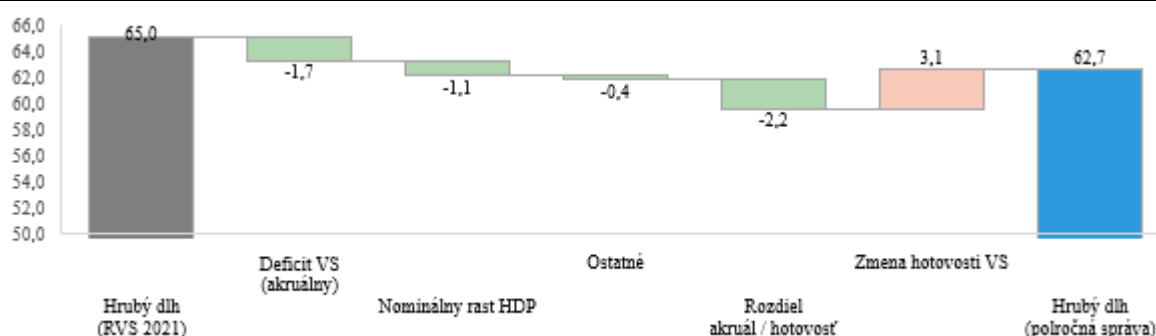
3. DLH VEREJNEJ SPRÁVY

Aktuálny odhad hrubého dlhu pre rok 2021 je vo výške 62,7 % HDP, čo je o 2,3 p.b. HDP nižšie v porovnaní s rozpočtom. Dosiahnuté zlepšenie je kombináciou viacerých faktorov. Pozitívne sa prejavuje nižší výsledok deficitu z roku 2020 o 3,6 p.b. HDP, čím sa v aktuálnom roku kompenzuje negatívny príspevok priebežne vyššieho deficitu o 1,2 p.b. HDP. Významne sa podieľa aj lepšia ekonomická výkonnosť, voči ktorej sa zadlženie porovnáva. Vyššia úroveň nominálneho HDP prispieva k zníženiu hrubého dlhu oproti rozpočtu o 1,1 p.b. HDP.

Na znížení dlhu sa oproti rozpočtovým predpokladom podieľa aj rozdiel medzi hotovostným a aktuálnym zaznamenaním transakcií vo výške 2,2 p.b. HDP. Zatiaľ čo pri hotovostnom princípe sa transakcie zaznačia v momente ich realizácie, aktuálny princíp rozlišuje časový a vecný súvis. Najvýraznejšie sa rozdielny vývoj prejavuje pri úrokových nákladoch, ktoré z dôvodu trhových podmienok prispeli k poklesu dlhu v rokoch 2020 a 2021 kumulatívne o približne 0,6 p.b. HDP. Pozitívne prispieva aj vplyv daňových príjmov, ktoré štát priebežne inkasuje napr. vo forme hotovostných preddavkov (0,2 p.b. HDP). Celkovo pozitívny príspevok bol mierne kompenzovaný transakciami spojenými s čerpaním EÚ fondov (0,2 p.b. HDP)¹⁰. Oproti pôvodným predpokladom bola v roku 2020 znížená splátka naakumulovaného dlhu štátu v spojitosti s podporou rozvoja výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energií (o 0,1 p.b. HDP). Rozpočet na rok 2021 tiež uvažoval s rezervou na platbu do rozpočtu EÚ súvisiacou s vyšetrovaním dovozu čínskeho tovaru, pri ktorej sa neočakáva hotovostná úhrada v tomto roku (0,3 p.b. HDP).

Výraznejšie zníženie hrubého zadlženia obmedzuje plán Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity (ARDAL) udržiavať v tomto roku vyššiu hotovostnú rezervu (o 2,9 p.b. HDP) v porovnaní s pôvodným predpokladom. Od vplyvu vyššej úrovne celkových finančných aktív štátu (3,1 p.b.) abstrahuje čistý dlh¹¹. Preto sa v porovnaní s rozpočtovým odhadom znižuje až o 5,4 p.b. HDP.

Faktory vysvetľujúce revíziu odhadu hrubého dlhu v % HDP za rok 2021¹²

Zdroj: MF SR

¹⁰ Ide o kumulatívny efekt položiek ako je stav pohľadávok EÚ (-0,2 p.b. HDP), korekcie EÚ (-0,1 p.b. HDP) a očistenie vplyvu príjmov platobnej jednotky za EÚ prostriedky z úhrady korekcií (0,4 p.b. HDP).

¹¹ Hodnota hrubého dlhu očistená o hotovosť vlády a ostatných subjektov verejnej správy.

¹² Jednotlivé faktory vysvetľujúce zmenu dlhu v roku 2021 zohľadňujú kumulatívny vplyv v rokoch 2020 a 2021.